

Maria Antònia Canals

Directora del GAMAR (Gabinet de Materials
i de Recerca per la Matemàtica a l'Escola)

Les matemàtiques són el cor del món

És evident que per als que ens dediquem a l'ensenyament de les matemàtiques, l'amor a la nostra feina ens empeny sempre a reunir-nos. Aquest any la gent de Girona ha tingut una bona ocasió de constatar-ho, i ha pogut preguntar-se per què es produeix aquest fet.

Jo m'ho he preguntat sovint, i se m'han acudit aquestes raons:

- Potser és perquè la societat, en general, considera la nostra assignatura difícil i antipàtica, i això provoca en nosaltres una reacció de defensa.
- Potser és perquè els nens i nenes, no exempts d'aquest impacte social, no la miren amb simpatia, i fins la creuen inassequible; i això, a nosaltres, ens crea mala consciència i ens fa sentir la necessitat d'ajudar-nos mútuament.
- Potser també és perquè necessitem expressar col·lectivament les nostres conviccions, tal com ens passa als que compartim unes mateixes creences religioses o polítiques.
- També pot ser que als de matemàtiques ens agradi tant reunir-nos simplement pel goig de trobar-nos amb molts companys i companyes amb qui compartim la mateixa passió per la nostra feina.

El fet és que ens fa feliços posar en comú les dificultats, les idees i els sentiments que ens habiten. I les JAEM (Jornades de Aprendizaje y Enseñanza de las Matemáticas) van ser fundades fa molt de temps per la «Federación Española de Sociedades de Profesores de Matemática» justament perquè siguin una ocasió de fer-ho, cada dos anys, amb companys de tot l'Estat espanyol. Quan ens hi trobem, cada vegada en una ciutat diferent i sempre en un marc bonic i festiu, no ens cansem de proclamar la nostra voluntat de vèncer el gran repte que tenim davant, i la nostra convicció profunda que les matemàtiques són el cor del món. Ho són, juntament amb la llengua, perquè són a tot arreu: no hi ha res sense quantitats, sense formes, sense ordre, sense canvis de posició o de quantitat, sense relacions de mesura, sense combinatòria i atzar... De la mateixa manera que no hi ha res que no tingui nom; totes les coses funcionen per una lògica interna i el fet d'anar descobrint-la ens fa més persones. Per això les matemàtiques, quan ens atrapen, ens apassionen, de la mateixa manera que l'art apassiona l'artista, i són, per a nosaltres, font de felicitat.

Aquestes són les causes profundes per les quals les XIV JAEM, que van tenir lloc a Girona de l'1 al 4 de juliol d'enguany, han resultat «una passada» (emprant una expressió del nostre jovent que m'agrada més que la paraula èxit).

Resumint molt, podem concretar el contingut de les Jornades en els actes i temes següents:

- Un seguit de ponències, comunicacions, debats i tallers: ponències per ajudar els mestres, de petits i grans, a assentar les bases fermes per dur a terme la seva tasca; comunicacions d'experiències d'escola; debats per discutir els petits fets de cada dia i les darreres troballes científiques; tallers sobre temes de cada nivell, des de parlar dels nombres fractals, fins a plantejar les matemàtiques a la cuina i als carrers del voltant.
- Un conjunt d'exposicions: unes de fotografies, altres de novetats tecnològiques d'objectes i construccions matemàtiques; altres, com la del gabinet Gamar, de materials manipulables per a l'aprenentatge a l'escola, i l'exposició del «MMACA», nou Museu de les Matemàtiques de Catalunya.

I tot plegat, emmarcat en un horari perfecte estructurat al voltant de quatre magnífiques conferències plenàries, i amb la presència de personalitats importants del món de l'educació de la nostra universitat, de Catalunya i d'Espanya.

Tots hem parlat de la gran feina que ens queda per fer. Durant dos anys, tornarem a submergir-nos en la nostra tasca de cada dia, que ens presenta dues cares oposades: una és allò que la societat pensa de les matemàtiques, i l'altra és allò que els de matemàtiques portem al cor. I amb aquesta dicotomia dins nostre, quan ja estiguem del tot submergits en el dia a dia de la feina, les JAEM ens ajudaran a tots i a totes a avançar, perquè ens recordaran que compartim amb molts altres les ganes i l'esforç real de millorar una mica el nostre món.